

Körséta a népművelési bizottság gyermekjátszóterein

Autó rohogunk végig a városon *Novágh* Gyulával, a fővárosi népművelés felügyelőjével. Mosolygóbb, derüesebb, meglegedettebb embert e pillanatban, azt hiszem, keveset lehet találni Budapesten. Hogyne, hisz egyik legkedvesebb gondolata válik most valóra: hétfőn, a Gyermekhét kezdetén, husz fővárosi parkban husz játszótér nyílik meg a gyermekek számára a népművelési bizottság és a főváros jóvoltából. Száz tanítónőt képeztek ki tanfolyamokon arra, hogy a gyermekeknek ezeket a játéknapjait vezessék s csütörtökön, pénteken, szombaton próbanapokat tartanak. Mintegy főpróbát a gyermeki mulatságból. Ide megyünk most, ezekre a főpróbákra: a nevetést inspicáljuk. A gyermekkedvet. Az örömet. A játék boldogságát. Azért vagyunk ilyen vígan s talán az autó is azért rohog ilyen széleseben velünk.

A Szabadság-téren

Első állomás: a *Szabadság-tér*. Csikordul a fék: megállunk a középső uton, leszállunk és — már nem is halljuk egymás szavát a harsogó, gyermeki nevetéstől. Van itt valami kétszáz gyermek s olyan önfelédten, olyan boldog kacagással játszik, hogy észre se vesznek bennünket.

— Bujj, bujj, zöld ág, zöld levelecske...

Cérnavékony kórusban ezt énekelik, danázzák, nevetik, hosszú gyereksor kigyózik át az „aranykapun“, míg egyszer lezárul és akkor: hopp! Örísít kacagnak és — újra kezdik. Csupa öröm a játéktér, csupa fény és csupa mosoly. Bemennénk, hanem cserkészapródok ügyelnek a rendre s elénkpatnának:

— Bocsánat! Ez játéktér, ide nem lehet felnőttek bemenni!

Egész komolyan és hivatalos zordonsággal, úgy, hogy bizony igazolni kell magukat, mire utat mutatnak:

— Tessék.

Nem lehet itt csálni. De nem ám! Belevesszünk a gyerekek közé s ahogy a boldog arcokat nézem, eszembe jut: kik lehetnek ezek a gyerekek? Ezek a vidám, kedves, önfelédt gyerekek? Végigkérdzem őket:

— Mi az édesapád foglalkozása?

S egymásután felelnek készséggel:

— Varrógéptügnök. Nyomdász. Cimiró. Fűtő. Mérnök. Tisztviselő. Borbély.

Egy kislány az arcomba nevet kipirult arccal:

— Az enyém? Munkanélküli!

Kivágja a szó! és mosolyog. Fogalma nincs, mit jelent ez.

Az új lipótvárosi parkban

Második állomás: az új lipótvárosi park. Itt kevesebben vannak, de csak számban. A kedv itt is nagy, szinte parttalan. Egymással szemben két sor gyerek áll s harsog a játék:

— Király, király, adj katonát!

— Nem adok!

— Akkor szakítok!

S rohannak neki az összefogott gyermek-lánoknak.

— Tüzzel!ófogás! — kiabálják a védők. — Tüzzel!ófogásba fogjatok!

Nem is tud szakítani a nebuló s ott marad fogolynak.

— Hohó! Hohó! Fogoly!

Zeng a gyermekevetés, boldog gyermeki szopránok trillálnak a tavaszi levegőben s betöltöttek mindent, mintha csillogó gyémántszilánkok hullanának a kék égből.

Sípjel harsan, de nem használ.

— Nem tudjátok, hogy mit jelent a sipolás? — kérdi a vezetőnő.

— De igen — mondja *István Miska*, a Hoffmann-fatelepi éjjelőr fia. — Azt, hogy csönd legyen.

— Hát akkor?

Mosolyognak a gyerekek és — mosolyog a vezetőnő is.

— Lurkók! Hej, ti lurkók!

Egy pöttöm kislány jön, bámulni kezdi a játszó lánycsoportot s egyszerre csak eltörik a méceses: hangosan sirni kezd.

— Mi bajod? — hajol le hozzá a vezetőnő.

— Jaj! — szípo a kislány. — Jaj! Néni, hadd játszak én is!

A vezetőnő lehajol, megsimogatja.

— Ó, te csöppség! Te kicsi csöppség. Hát gyere!

S beviszi a körbe. Ez oly szép ott, hogy néhány körül ülő mama tapsol.

Az ujlaki rakparton

Az ujlaki rakodóparti liget a harmadik állomás. Ez is tele van gyerekekkel. Itt érdekes dolog történt az első napon. A gyerekek egy része tisztviselőgyerek, a többség azonban a Lukácsfürdő melletti barakktelepről való. Nos, a tisztviselőgyerekek mikor megtudták, hogy együtt kell játszaniuk a barakktelepiekkel, tiltakoztak:

— Mi azokkal nem játszunk. Azok gorbák. Piszkosak. Csunyákat mondanak. Talán lopnak is! Nem kellenek!

Akkor a vezetőnő szépen maga köré gyűjtötte a tiltakozó gyerekeket s elmondta nekik, hogy Jézus minden kisgyereket szeretett és hogy ezek a barakktelepiek nagyon szegények, sokszor talán nem is ebédelnek, senki se vigyáz rájuk, mert a szüleik munka után járnak: szegény, elhagyott gyerekek ezek, akiknek milyen jól esnék a barátság. Így beszélt nekik. És az eredmény? A tisztviselőgyerekek küldöttségileg hívták meg játszani a barakktelepieket. A vezérük egy bankigazgató tizenkét éves fia volt. S azóta olyan szépen játszanak együtt, egyetlen gorbomba szó nem esik s úgy szeretik egymást, mintha esztendőspajtások lennének. Ha a felnőttek tanulnának tőlük!... Lehetnek!

A Vizművek parkjában

A Vizművek parkja is zsúfolva van gyerekekkel, (az egyetlen, ahol a fűvön is játszhatnak a gyermekek — jóformán csupa proletárgyerek) s meséli, hogy a Vizművek először kicsit nehezen adták a parkot. Nem is igen tudták, miről van szó és bizonyára sajnálják, mert ott a gyerekek toporzékoló

talpa alatt bizony kivész a fű.

S most, hogy látták, mi történik itt?

Délelőtt betelefonáltak a népművelési bizottságba :

— Kérem, nem lenne jó a térre póznákat és ivócsapokat is szerelni?

A Gyöngyösi-uton

A Gyöngyösi-uti park: Angyalföld közepe. Van a játéktéren legalább négyszáz gyerek. Mind angyalföldi. Egy öregcserkész az egyik sarokban vagy ötvenet cserkészjátékokra tanít. Most: a vonat van műsoron.

— Mondjátok utánam hangosan, ahogy intek: Kesz-szusz-kesz-szusz-hu-hu.

S mondják. Csak ugy zeng. Mintha indulna a vonat.

— A gyors! — kiáltják. — Kesz-szusz-kesz-szusz...

— Hej! kiáltja az egyik gyerek — holnap már reggel nyolckor itt leszek! Ilyen játék!

A Béke-téren

A két utolsó: a Béke-téri és a Tüzér-utcai park.

Jelenet a Béke-térről: A vezetőnő bent áll a körben s vezeti a játékot. Micsoda vidámság van itti! Én megkérdem:

— Ki szereti az Ilonka nénit?

Nagy roham, csaknem összetörik a gyerekek magukat:

— Én! Én! Én!

Legalább ötvenen megrohamozzák...

S a tüzér-utcában? Csak holnap kezdődik a játék. Most rongyos, vedlett munkanélküliek ülnek a padokon. Bámulnak a földre. Hogy odamegyünk, körülvesznek bennünket fölcillanó szemekkel:

— Munka?

Intünk,

— Nem...

Erre kialszik a szemük. Kicsit még állnak, aztán azt mondja az egyik:

— Hát akkor...

Visszamennek a padokra, megkókadnak és nézik tovább lábuk alatt a földet.